

Қоазой Таушат

Дағалаттағ

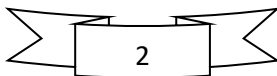
2015 ж.

Национальная библиотека Республики Ингушетия
им. Дж. Х. Яндиева

Козой 1ашат

Дагалаттар

К1ури-юрт, 2015 шу

К 84. 09 (=Инг) 6 – 5

К – 575

Библиотека поэзии

Учредитель и издатель

Национальная библиотека РИ им. Дж. Х. Яндиева

Руководитель проекта – Ц. Газдиева

Редактор – Х. Накостоев

Компьютерный набор – А.Кодзоева

Верстка – А. Хочубаров

Коазой, 1. Дагалаттар : стихаш / А. Кодзоева. Сердцу памятное: сб. стихов. – г.п. Сунжа; НБРИ, 2015 –56 с.

Биографи

Коазой Исроапала 1ашат яъй Онгушт яхача юрта, цига яьккхай цо ишкол (1983), Буро т1ара Медицински училище (1986). Буро т1а а, Бурогахьарча юрташкахьа а 1992 шера т1ом хьайна, г1алг1ай цигара арабовла бийзакул т1ехьаг1а, из яхаш, болх беш я Г1алг1ай Республика Шолжа районе. 2004-2010 шерашка чакхйоаккх Г1алг1ай паччахьалкхен университета филологически факультет..Цул т1ехьаг1а 2012 шерага кхаччалца «Къахьегама байракх» яхача газета корреспондент хул.

Х1анз болх беш я Яндиев Джамалдий ц1ераг1а йолча Г1алг1ай Республикан Къаман библиотеке.

Стихаш язъеш я бера хана денз. Яьзду г1алг1ай, эрсий меттала. Стихаш арайийннай «Къахьегама байракх» яхача газете, «Литературни Г1алг1айче» яхача журнале, «Ираз хилда хьа, Г1алг1айче», «Дом, в котором живет Книга», «Черная среда», «День нашей доблести и славы...» яхача юкьарча сборникашка.

2013 шера «КЕП» яхача издательстве Омархаджиев Бадрудина спонсорски г1о-новкъостал а деш арадаьннад «Дог1ан мукьам» яха хьалххара авторски сборник.

Йоазонаш

Яздергда, яздергда, яздергда,
Йоазонашца сакъердаргда!
Йоазонашта юкье йоазонаш
Бочаг1адараш кърдаргда,

Этг1оргда, доагоргда, дешаргда,
Диц а дийя, уж дугаргда...
Г1аьнаш мо дешаш легаргда,
Оалхазараш мо декаргда.

Яздергда, яздергда, яздергда,
Йоазонашца сакъердаргда.
Ц1аг1ара ток д1аяьлча -
К1ерамаш хьалсегаргда.

Истола яьшка чура ийдергда,
Цигача юха д1адехкаргда.
Хетаргдац, нах кхетаргба,
Ца кхетача царех кьахетаргда.

... Яздергда, яздергда, яздергда,
Йоазонашца сакъердаргда!..

Кхетаде безам болчча бесса кхетаде,
Ваг1а, безам бале хъай – сахиллалца.
Доккхача цаг1а к1ерамаш летаде,
Байташ еша, царех ашараш хиллалца.

Кхетаде безам болчча бесса кхетаде,
Саг новкъост вац-хьона хъа цхьоала,
Кизьга чу гуш волчоа илли 1а хетаде,
Б1арьга-хиш лацацо айъергья коана.

Кхетаде безам болчча бесса кхетаде,
Миха т1ара петар мо, дешаш 1одос.
Йолалу бийса дошо седкый сегаде,
Кхеталургдоацачунгацу хана сатосс.

Бераханара га

Бийсанара сигале седкъашца къег,
Шорттача михаца 1ажий га эг,
Латташ ба човха ца баъ сатем.
Байтий бочаг1а йола са тема.
Бера уйлаех хинна г1анаш гуш,
Садоахаш, тхъайсай 1ажий га,

Гу цунна лакхе баг1а 1аж ше луш,
Баьца т1а божабий из – 1а-ши-га!

Бийса фoрд санна эттар, лаьттара сигала кхаччалца,
Лакхе хьажча - цхьаккха сийг цигача гушбацар.
Дашар боадон юкье дийнахьа гуш хинна лоамаш,
Цхьаккха а сурт дацар укхазалохе а хоалуш.

Со яр укхаза, лохе... Со яр укхаза, цхьаь...
Наб кхетаргйола коктейль мала сайна кийчдаь,
1обила улача меттагахьа берзабаь яг1аш букь,
Лоацйора аз бийсаи 1уйрени юкьера юкь.

М1араш хьекхаш мо кизгех, делхача дог1о ду тата.
Кульгаш г1ортадича мо, г1ерт со цхьоал д1ататта.
Хац, сай фу караг1доал. Хац, сайна фу мог.
Хац, сецад е детталу сай к1аьдденна дог.

Бийсо ший баьдеча таьлг1ешца айгьяь со д1ахьу,
Мичара ух ца ховча дешашца оаха къамаьл ду.
Й1овхараш йолаш, харцлув саг мо, луй со харц?
Бийса-бийса! Шийла дарз д1айхача хьажа т1а хьарца!

Б1алг1аш санна, д1ауха шераш хана боадон чухъа дов,
Цкъа машар корабу сона сайцара, цкъа - сайцара дов.
Цкъа - атта хул, цкъа - хала... Цкъазахъ елха догъотт.
Ц1ена-м делхар дог1а лакхера. Лаьтта хъахул-кх хотт.

Лаьтта тувлалу-кх деррига. Даста т1аккха ца могаш.
Сигале уж шодамаш даста воашка хъахъажар хъогаш.
Хъага-м хъага хьо, ва саг! Хургдий-теш хьо хъогар?!
Чуйинна, хъайзача алапашца к1ай каьхат догар, догар...

Са нана

Наьна дог, хьол к1аьдаг1а, дикаг1а х1ама хургдац,
Хьол къахетамег1а, безамег1а х1ама хургдац -
Укх доккхача дунен т1а, йоккхача сигален к1ала!
Хоастам, хоастам, са нана, хьо кхеллача цу Далла!
Нанас деча ду1ах - Дала цун дезал лорабу,
Наьна д1айхача дего ший бераш д1оахду.
Хъа дег а камоаршал, са нана, ма беркате я -
Кхоачарачо а, хийрачо а д1акхоачаш из я!
Дукхаез хьо наха – хьо йовзаш мел барашта,
Езалу,кхыметтел, цкъа къамаьл хиннарашта,
1а а: " Ма дукхабез сона нах!", оал хийла,
Да хъа ц1ена, къахетаме дог массехана дийла.
Хъа дег а бохам ма хилба, ховш-ца ховш,

Мел сацийтгад цо, вахара халонаш ловш!
Дукха яр уж, дар бохамаш, саготонаш, бала...
"К1алйиссанзар оал 1а, лорайир сай Дала!".
Хьа дезала фу эш кхы, хьо могош хилар мара?
Хьа дега ц1аккха а ма хийла човнаш дабра,
Хьа дог делхаргдола х1ама ма хилда ц1аккха! –
Тхо ираз долаш да хьона, ва нани, т1аккха!
Наьна дог, хьол к1аьдаг1а, дикаг1а х1ама хургдац,
Хьол кьахетамег1а, безамег1а х1ама хургдац -
Укх доккхача дунен т1а, йоккхача сигален к1ала!
Хоастам, хоастам, са нана, хьо кхеллача цу Далла!

Дагалаттар

Ц1и йоаг сайранар боадон юкье,
Ц1аста мо ц1е зиза санна,
Ураг1ауха к1ур д1аув лакхе,
Байгача михаца цхьана.

Йотташ латта х1ажк1а к1алт1айоах,
Етта яьлча, ураг1атувсаш, шалью.
Ц1еро гонахьа мел дар сийрдадоах,
Сердал 1от1айожаеш дошо.

Шортта, цхъацца-шишша дош тоссаш,
Дувцашдола къамаъл безаме да,
Сигалара лаьтта 1одоссаш
Сайре лораю малайкаш да.

Машаре сатем - теркача ага тара,
Г1ольгаш мо, седкый сигала дада,
Фуд вай кара? О, деррига-м дар кара,
Кара дац-кх дагалаттарашца хада!

1ашат!..
Зизай ткъамильгаш хи чу тувсаш санна,
Хъай дагабоалламаш 1отувс 1а,
Хъай денош, хъай шераш 1отувс 1а,
Летан таьлг1ешца долх уж, къайладаьнна.

Г1анахъа дайра хий, шера дар из, о, шера!
Берда йисте латтар со, яхъацар чуюла.
Дацар ткъамаш, е кемильг, е т1ий дехъаяла,
Ва са Даьла! Боацача низах ма е со кхера!

Д1аг1оргда деррига, ца хилча мо дицденна,
Хеталу, к1арцхало ц1ий доахаш мо дегах.

Ира бухъ бола шалта хъекха сийнача эгах,
Кхел ма хъовзалахъь соца къизъянна!

Гашат!..

Зизай ткъамильгаш – хи чу тусаш санна,
Хъай дагабоалламаш Готувс Га,
Хъай денош, хъай шераш Готувс Га,
Летан таьлГешца долх уж, къайладаьнна.

Керда илли, оалхазаро мо, моттиг Га хъалаца,
Ткъовронаш йоаржаяь латташ йолча гаьна Га.
Дунен халача накъашка Голла лийнна-ьяца,
Лохлургъя со цкъа листача, лакхача баьца Га.

Говттаргда оалхазараш гаьна ткъоврошт Гара,
Кхестаргда сона гонахъа уж, шоай халхар деш.
Лакхе хланз халхадувлача кхокхарчашта тара,
Кепатехача модела, нийса ткъамаш кхеста деш.

Сакъерда мег аз Гаккха цу хана царца,
Дагалоацамаш духъалъувтташ шортта.
О-о! Уйлаш а еш, ший кхел дагалаьца,
Ма эшац, ма эшац лазабаха корта!

Тіема алано доагадаь, дайра са иллеш...
Діадохаргда согара керда дараш - сево?
ЯгІа-те со зехьа кьахьегаш, уж гулдеш?
Довр кхер, гаьнийоала гІарагІурай гІар мо...

ЛаьгІа детталуча тіадамий тата хоз,
Къег пенах доаллача сахьата гІоз,
Іаьржача гІоарольгаша дагарью ха,
Тіе-тіехьа хувцалуш таьрахьаш да.

Йода ха сацац, делха догІа соце а,
Бийсан баьде ювргІа лаьтто Іотоссе а.
Соцаргьяц ха, совце а са мугІараш,
Ханаш я-кх, ханаш вай тіехьашка дутараш.

Ностальжи

Ма могла ч'оаг'ъяй симфонии!

Б'аь оаз ек, ца' санна!..

Ер дуне д'аьха доацильга дицденна,

Г'айг'а чуелла, вай ниь т'акъовлий?

Кхаь лампаца люстра йоаг сийрда,

Бархата бийса я ара ладувг'аш,

Оалхазараш да гаьнаш т'а тхьувсаш,

Седкъашта юкье – бетта лир да.

Хозаг'а хеттачар хьадийла ул книжка,

Муг' д'акхоачабаьчча ул тетрадь дийла,

Дагалаттарий оаз мерза я, г'ийла...

Дагалаттарий йиш – "Ностальжи" я.

Мичара ера сона г1айг1а -
Сайна из хоаделанзар!
Хьалххара лай чоалпаш яр яйга,
1оессача – лаьттан т1а гацар.
Хьувзаш,
кхесташ,
халхаювлаш –
Лохьелар-кх уж ма атта!
Амма, царна к1ала улаш
Дар хоттех хьалдиза лаьтта.

Нускал

Гуйран сиха баьдьерз, сайре т1аеча,
Маьрк1ижен сийнал массанахьа яьржа,
Т1аккха, седкый сигала согаделча,
Т1айоаг1а бийса боадо 1аьржа.

"Хи т1а даьккха", чудигар нускал тхьовра,
К1айча чокхенца сайре сийрайоахаш...
Сийнача сайренца к1ай бос ма хоза товра!
Гаьньяьлар г1оза тоаба, пандара оаз йоахаш...

Нускала т1ехъа йода шлейф санна,
Илцах т1ехъа такха - яхар сайре.
Баьдйирза илц йиссар яьсьенна,
Ц1еной диьсаьна кораш хьалсегаде.

Корадаг1ац кога шийна лакхе лаг1а,
Корадаг1ац кога шийна лохе лаг1а,
Хаьдад ураг1дода накъа така,
Хаьдад 1ок1алдода накъа така.

Оалхазар даларе - айбергбар ши ткьам,
Оалхазар даларе - лосторгбар ши ткьам,
Сигалено д1аэцаре - хьарчаргвар сигаленах,
Лаьттано д1аэцаре - д1аувргвар лаьттах.

Сигалено д1аэцац.Лаьтто а д1аэцац.
Дунено д1ахецац. Кхело а - д1ахецац.
Малхбоалера малхбузехъа бедар седкъа,
Йоага оаса т1ехъайолаш, бедар седкъа.

...Тохаденнача бордашадош а аланзар.
Дала еннача кхела к1алхарваланзар.

Йийлача сигаленга хъежаш, со дукха лаьттар,
Гаьна бар са седкъа, гургбоацаш лаьттара.
Аз еча уйланга бийса лергдила г1ерттар,
Багара 1и мо, б1айха мух юхъа т1а беттар.
Из хайча а бийса, хьона сенна из дезар?!
Михо сайса морхильг бетта хьат1аэзар.
Г1алат ялар кхераш се Кхеллачун хьалхашка,
Седкъашкара лаьттангахъа 1олекхар б1арьгаш.

Д1адаккха дега чура, кес эгаю лом мо,
Со кхераеш дола дагадоаллар,
Дагадоацача хана, дорха аькха мо,
Готтача новкъа духьалдоалар.
Ала сога, дог тедеш, хоза дош,
Шедар дика хургхиларах тешае,
Г1айг1а т1ера кульг хьаккхе д1ахьош,
Эшаде аькха, эшаде, эшаде!..

Цхьоал к1ордаяь?.. Из даим к1ордаю,
Дагадоаллачунца цхьаьккъа висача.

К1айча каьхатага ший сагото кодаю,
Чулочкьае дега чу денал ца дисача.

Хьога ладувг1 аз, са теде г1ерташ,
Оала мел оала дош, жовхьар мо, лувц,
Сихденнача дега т1а кульг дехкаш,
Аз ладувг1, ладувг1!.. Е - дувц аз, дувц?..

К1ай дуне. К1ай ди. К1ай каьхата оаг1ув.
Ба а бена карахайра, бер санна, малх.
Беллац цхьаккха ч1ега сога долча д1оаг1о,
Кьайлача на1арашта юкье цудухь со ях.

Деллац цхьаккха дог аз оалача дешо.
Йижача асара к1ала гаьн т1ара дежа г1а ул.
Дохкан юкьера аратекхаш маьлха дошув,
Малхо ший сердалонца маьлхара дунедул.

Г1орадаьд лаьтта, гаьнаш т1а йижай йис,
К1ай дохк лоаладе маьлха бац кхы низ.
Долаш мо из совг1ат, дагадоаца сюрприз,
Аралелх маьлха з1анараш - лаьттан ираз!

Коана хьалйиззал я, дог хьалдиззал яц!
Шелал юхататтац цар, тӀехьашка далац 1а.
БӀаьсти дукхаезача дега 1а тӀадар ма лац!
Дезар-ловр фуд, аьле, хаттац-кх цунга д1а...

1алам маьлхардерзадаьд к1айча асаро,
Енача шелалобаьццара бай марцаро,
Малх боацача сигалено, г1а 1олегаро,
Яьссача беша хьазилга йиш хадаро.

Хет, болаш мо из хьовкхам, масал де наха -
Мишта ханаш хувцалу, мишта дода вахар.
Тахан сакьерде а, б1арахьежаш ираза малха,
Кхоана хургбац из, коана хьалйиззал мара!

Дийса ахарьг мо, сигала ул дошо бутт
Михо хьувзаеча морхий талг1еш т1а.
Бетта лире из сердал морхашт1а увт,
«Дошо-хий» доаккхаш моцар саьнашта.

Б1арьгаш д1акьовл, чубожа седкьа ца зе
(Кхоавергвац х1аьта цунга дагара ала).

Дунено вай дут, вайна магац дита дуне,
Деза, аьнна, ма кхелладий из Дала!

Майбенна бодаш мо хет сигала бутт,
Сов чехка миho морхаш д1аудаеш.
Саго –дуне дутт, седкъо – сигале ют,
Лакхе яздаь улаш дар кхоачаш а деш.

Дагадоаллар - фуд? Дийцача - хьанна эш?
Эшац, эшац... Ца эша седкъийчу лег,
Цхьаннеа сатувсам кхоачаш ца беш...
Алхха шин т1адамца г1айг1а б1арьгашка къег.

Дагалоацамаша велаволийт дагахь,
Тохадолийт дог д1адаьнначо.
Къахийгта, сов саг шийха хьагарах,
Гаьнара из ха, хет, гаргаеча мо.

Чакхдоал долаш мел дар цкъа,
Чакхдаргда иштта - деррига вахар,
Фуд дуне? Да из духьалдена г1а,
Довш валар ца хиларах догдахар.

Чакхдоал вайна ца дезача бeсса,
Гамлет дагавох, "Йорик, Йорик..." яьха.
Дуне даара да вай даим меца,
Валарах йолча уйлано корзаг1даьха.

Когаш-кульгаш тувсаш бургаца т1ехьа,
Берал яхар едда, ца хилча мо из в1алла.
Йода кьонал а, т1ехьвелхар долаш зехьа...
Дерриганен ма1ан хов вай кхеллача Далла.

Вайна дус дагалаттар, дийна мел долча хана,
Велха, вела, таьха, оза, диста...
Дего кьобалйиц шийна хинна г1озле мара,
Дагахь велакьажарца тохалуш борда-йист.

Ларра

Фуд хьа сона дала, фуд хьа со цецьяккха?
Фуд хьога, сагото сона т1ера д1аяккха?
Тиша «пластинка» цхьан метте тувсалу,
Ц1е бетта ахарьг малхбоалехьа дувсалу.

Согаденнача седкьаша боадон чура б1атувс,
Ткьоврош т1арча б1енашка оалхазараш тхьувс.

Сона дала хьога х1ама дац, дагабоаллам мара,
1индарг1а хинна лела, сага ца веза Ларра...

Хадар

«Ца вовзача хана везар, вайзача гоамвалар,
Селхан везар хиннача тахан моастаг1а хилар.
Кхета ца веза новкъост накъгах кхийтар,
Доацашдар – да, аьнна, х1ана сона хийтар?»...

... Чарахьо бувш мо маьрша баьжа сай,
Був къахетам боацаш дега безам вай.
Долаш мо цун тара кхы цхъаькха дика,
Йоассаенна моттиг дега чу эри ца йита.

"Г1о хьо – хъай новкъа, со - сайчох г1оргья,
Дагалоацама байнача кхуврча йокъ хьоргья.
Дагадеха ц1аьхха – сенна еза из сона, аьнна,
Лостаяь, бера йохийтаргья т1аккха гаьнна! "

Хьазильги зизаши

Корах арахеж к1ада ц1е розаш,
Бакъда, дуне царна б1арьгагац.

З1амига хъазилыг, царга хъежаш,
Корага даг1ар, к1ордадилцца,

Цунна моттар, да зизаш дийна,
Цунна моттар, зизаш ше зув.
Г1аддахарца г1етташа лийнна,
Юха-дай, ше даг1ачча д1атув.

Кортилыг оаг1ора била, делакъеж
Цунга эггара хозаг1а дола роза,
Хозахеташ, хъазилыг цунга хъеж,
Йишлекхаш, оаз айъий г1оза,

Хозача зизан-м цун йиш хазацар,
Тохалацар из цхъанна лордаца,
Сийна сигале, лепа малх гацар,
Даг1ар, ший йовргйоацача хозалца.

..Хъазилыг дода, кхы юхадаг1ац...
Тамаш яц: хъазилыг дийна ма дий!
Морх1 бийла маълха з1анарашца,
Цунга хъежаш сигале ма йий!

Дага ма далла д1адаьннар,
Цох бала вайна пайда бац,
Д1адаьннар, е д1ааьннар
Юхадерзаде йишъяц.

Вахар кхы машен а мичай,
Юхавийрза, кхыча новкъа г1о,
Х1аьта, кхы а, ха йиший,
Цигача а - дехкеваргвий хьо?

Дага ма далла д1адаьннар,
Хургдар хоза хиларга сатувса,
Гой седкъо, сигала гучабаьнна,
Сатувсам ч1оаг1беш б1атувса,

Гой, кизганвазачу зиза даг1а,
Хьогахъа ерзяь бери мо юхь,
Яхаш санна, мальхара ма ваг1а,
Д1адаьннар дега чу кхехкаш юха.

Дага ма далла д1адаьннар,
Лакхаленгахъа хьежа веза!

Ца эшаш дола чакхдаьннар –
Чаккхе еш цун, дита деза.

Ког лайза, лагла тлехьа лагла,
ла майрра тлехьашкахьа дита,
Кхычар егла глалаш, гой,ягла,
ла хьай яр а тлехьаленна йита.

Из оалхазар

Дола тлаглолла доккха оалхазар,
Низ бола ткьамаш денале детташ,
Шоканца ткьамаша фо дла-хьа тетташ,
Дола тлаглолла тамашне оалхазар.

Из чакхдувл пенашта юкье глолла,
Из доал, кхыметтел, кизьга чу да чакх,
Кхета дац цунна цхьаккха ладсаькх,
Цхьаккха члега бацдухьала болла.

Фуд вай хувца, фуд вай дувца, фуд вай ала?
Когаш тлара лобегабир мара дунен дом.

Длакьовлар мара дийша даьнна вахара том,
Дегла хиннад, аьнна, иштта из чакхдала.

Дода т1аг1олла доккха оалхазар,
Низбола ткъамаш денале детташ,
Шоканца ткъамаша фо д1а-хъа тетташ,
Дода т1аг1олла тамашне оалхазар.

Оаш сона кийчдаър - са сатуvsама гаьна,
Сона эшар, ванаг1, шуга дала дац?!
1одожаш латт ара дошо г1а гаьна,
Дожача г1анга мара г1а дувцаргдац!

Селхан дагадаьллар тахан сога хъеж,
"Кхы теркала диц 1а со?", яхаш.
Яхаш: "Дезий хьона, дезий ераш?",
Гаьно кога к1ала тувс дошо г1аьнаш.

Ел дагахъа, кхаст цхъан метте латташ,
Юхъ яйгача лакхача сигаленга айяь.
Г1увттача кхокхарчашца г1увтт хаттараш,
Массача миho хьош латтморхаш майяь.

Воашта вай кходергдолаш дарий х1ама,
«Къоарза бурильг»-Дуне даларе вай доолахъ?
Даьра, саг, хъай кхелаца валалехъа хьо 1ема –
Дехъавала-м везаргва дозал ца хулча доозонгахъа!

Халахетараш

Сийнача морхаша баъдью сигале,
И дожадеш лаьтта тIа маьлхара.
Иштта дегаш а вай маьлхарадиге,
Халахетар доагIа, ши кепиг маьхара.

Дуне баьдлу, вахар кьахьадерз,
Мел хинна бохам хьадагабох.
Йистхила ца могош, саг дIаверз,
Боча мел долчош, цIи тох.

Морхаш овттац сигала даим латта,
Уж дIаяьлча – маьлха зIанараш ловз.
Хинначох тохкам бича лертIа –
Хайнадоацар хов, цадайзар довз.

Бохама тIехьа – та низ дIакхоачалба,
Хьаькьал дIакхоачалда ца эшар дицде.
Маьлхара Iи дIагIоргда тIаккха атта,
ЦIенлургья морхех вахара сигале.

Пхиъ

1. Дошо говр

Малх чубузаш латтар, иттех бесаца

Шера сигале геттара хоза тоаяь.

Ловзар мух дошоча говра кесаца,

Додар ди, со дунен т1а йоалааяь.

Т1ехдаьлар из, кьайладаьлар гаьна,

Лепа лир дитар дошоча говра кесо,

Байна сатувсам мо, г1а 1одежар гаьна,

Из додадаь дихьар ч1ожаг1а додача Эсо.

2. Илле-хьазильг

Г1айг1а ма е, ма кхера, ва илле-хьазильг,

Г1орьяь бурильг мо хье ткьоврон т1ара дожар.

Сатувса, хьай дехар лакхе д1ахазарга,

Ираз даьккхача, ялсмале ца яккха мег хьогара.

Кортильг айа баь, дек илле-хьазильг,

Гуйрено,ладувг1аш, легадора г1аьнаш.

Доладелар хьерца лаьгг1а дог1ильг,

Оаз яйра хьазильга – хадаш, хадаш, ха-даш...

3. Гуйре ера

Бийса хьатла аеча, мух болабелар,
Сецанзар, морхаш лоелхайилца.
Догла доладелар, догла доладелар!
Дийлхар, селханара ахка дицдалца.

Саготача уйлашца нийсдала герташ мо,
Лекхар догло ший йлаьха сагота йиш.
Гуйре ера, кийчденна догла нускал мо,
Хоза дувхар делар-кх цун сов чехка тиш.

4.Кора сурт

Керда хьахинна бутт сакора юккье гу,
Хоаяллал йоаача маьркижен сийнал тла.
Диьсаьна из кор сай дагахьа аз тараду
Суртанчо диллача тамашне-хозача суртаца.

Хлаьта, из сурт дар дуне Кхеллачо хьакхелла,
Хьеж цунга, хоастамбеш, тамашьеш цох денна!
Суртанч, Даьла кхоллам зувш, деррига диценна
Латт, ца эша хлама мо, ший мольберт беа елла.

5. Бийса йода

Вуг бийсо, лаьржача говра тла хоаваь,
Лаьггла ловсача догла юкье глолла.

Ца эшар доадаь, мел эшар 1оадаь –
1оухкача талсашка из 1очудолла.

То1айий, бе йолла дотоца тоаяь дирст,
Б1аьха никь кхоачалуча хадаргда дохк.
Д1айолалу цигачара кхыча доазон йист,
Уллаш ба цига пана хьона беза мохк.

Эшашдола дешаш, хов, гаьнадац,
На1ара-нийсхал т1а гулделча мо мара.
Уж яздаьдац х1анз а, уж аьннадац –
Чудитар сатувсащ, латгаш да ара.

Д1оаг1а сона корадаг1ац... Дайнад!
Саготду лазабала г1ертача керто.
Метгазача деной дозал мишта лайнад -
Эшацар х1анз, эшацар х1анз леткьо!

Сатувсам, баьге-баьге, са кхочадале,
К1ай к1ерам мо, лаьле-лаьле, д1абов.
Цхьа сийг-мукьяг1а дега чу бисса бале,
Цох сердал яллалца, саг боадонца тов.

Из боадо а, деной метгазал а юха цо лов,
Кульга т1а 1от1адехкаш д1оходенна хъаж,
Сигален т1а гуллу лоа мо, дешаш дага 1ов,
Лай чоалпаш мо, гаргадеча – чехка уж даш.

Дош, даьша д1адаьлча из, ц1аккха а аргдац,
К1айча каьхата т1а муг1 цунца ч1оаг1беш.
Доазол дехьара юхадена, байта чударгдац,
Цхьоала к1ай оаг1онаш шийца кьоарзъеш.

Лаьг1лац, лаьг1лац гонахьа этта дохк,
Дер дайнача цхьан г1амо хехк ший поал.
Дешаш-гургильгаш бийсаннакачъохк –
Тхьайса лаьтта ц1а ашарашца сомадоал.

"Со сенах кхер?!", дагахьа ц1аьхха хеталу,
Вехачоа мо – гонга кхаччалца ба форд.
Алхха хьона, са дог, седкьий сигала сегалу,
Алхха хьона ек сеццара з1амига чкьорд.

Са иллений ашараш, лире сердал санна,
Чакхсадоаг1аш я к1айча дохках г1олла,
Цкьа д1айоалий а уж, яьша, йицъенна:
Цар кьахьийгар са син долча г1онна.

Аз влашаг1теха дешаш доаге а ц1ерах,
Цар шоай хана к1алдитанзар цхьоала дог.
Со д1айоде а ца гуча доазол дехьаг1а,
Цига а, хила мег, г1о дергда цар, мел мог.

Шин сийрдача седкъанца шийла бийса
Баьдеча са корак тховсара чухъеж.
Цо алар сатувсаш мо: "Браво!.. Бис!",
Г1оздаьнна г1увтташ, дек са иллеш.

Сигалено легадора "дошо т1адамаш"
Нагахъа, цхъан уйлаша дог ч1ехкадеш мо.
Хаттараш, аз шийга д1а мел хеттараш,
Теркал ца деш мо в1алла, дут сигалено.

Дошо ши б1арьг хъеж корак к1ирбенна,
К1ор санна 1аьржа да ц1ен доккха кор,
Даккха йишйоаца зиза даьккхар сенна,
Ког ловзаш доаллачахъак1оарьга ор?..

Г1орадаь хъазильгаш–лай т1а мо, иллеш лег,
Ший мел йолакъайле дего сигаленга д1ааьнна.

Дошо ши седкъя баьдеча кора-б1альга т1а эг –
Шийла болаш сов!... Сов болаш – гаьнна!...

Блюз

Блюз лекх. Блюз ек. Баьде я бийса тховсара.
Керда нус йоалаяь, латт наьха ц1аг1а ловзар,
Зовне бек дахчан-пандар, чехка-чехка етт фата,
Детгача т1оарий гетгара сихденнад тата!

Со йолча-м лекх блюз, цхьа х1ама оазо дувц,
Велакъажарца локхачо наьха дегаш лувц.
Са дог а д1алаьцад сатийнача цун гитара!
Кора т1ехьашка дог1о пурх хьерцар лаьг1о.

Ялх

1. Кхокхарч

Кхокхарч кхест сигала, шера го боахаш,
Мискача керта т1ара лазар д1адоахаш.
Къайлаг1а бочадувл дог, къайлаг1а лазадувл,
Къамарьга этгача шодах б1арьгех хий дувл.

Кхокхарч-кхокхарч! Хой шоана, аз сенга догдоах?
Чу ца къовлалу доккха са аз сenna доах?..

Діаьха ткъамаш кхестадеш, лел лакхе кер,
Со кхелах мо, цун ирача мІарех шо а кхер!

2. Дош

Дош, дега чура даьлча, даха долалу – ше!
Хъазилг мо дІаэккх, бордаш тІара гІотташе,
Керда дилача лай тІа кІоарга лар мо, дуж,
Цхъан дега чура даьле - вокха дега чу дІатувш.

Да далара со йолча оагІорахъа хъазилг-дош,
ГІайгІо даь бозбочал ткъамашца тІера хьош,
Да далара со йолча дош, воагІа хъаьша мо-
Лакхача лай тІа кІоаргга лар юташ сийно.

3. Седкъа

Лабтгах ког ца кхеташ бода курбаьржа сай.
Кхестача чоалпашца кхест, хет, сатувсам сай.
Да ер дуне - кІай. Да ер дуне - къаьна.
Са Са Іодесса седкъа ба хІанз сов гаьна.

Кхессай "яха!", аьнна, кІайча дунен чу со,
Са седкъангахъа бода сай сайран сона гу.
Цхъоалаца цІай дІахьош, ях со, кхелаца товш.
Садовш латт ара. Садовш латт. Латт садовш.

4. 1адика ювцар

Аз "1адика" ца ювцаш, дагадоацаш вай къабстар.

Кхы в1алла гургдоацаш юха, вай къабстар.

Хъа валарах, сай вахарах сона дисар хаттараш -

Жоп кора ца доаг1аш, даим духьалалаттараш.

Со кхайкхача хьога, хьона хаза йишгьяцар,

Цхьана долча хана, сона хамбе цох хацар,

Цу хана - хацар. Цу хана - лацар. Цу ханах дог лаз.

Х1анз 1адика ювцаш-мукъаг1а – д1ахаза, д1ахаза!..

5. Корсам

Лай юкъера чуенача корсама ц1ена хъаж

Ц1а мел-д латташгья, д1а ца йоалаш.

Гаьнарчох долча дагалоацамех со елакъаж,

Къаьнара фальг дега чура д1а ца боалаш.

Г1орадаьча кора б1альгашт1а догам эттад,

Бешар гаьнаш латт, лайво совсаь.

Лепача кизьган ловзорьгех тайнаш хеттад,

Корсам кийчье, бера ха гаргайоалаь.

6. ДоттагIий

Сона дагабехаб сай доттагIий!..

Аз, доккха садаьккха, хетт сайга:

"Цхоал кхел-рузкьо егIа хиннай,

Е лехай из, цаховш, Iа Iайха?!"...

Наькъаш даим дIай-хъай лест...

Цхъаццадараш - кхы вIашагI а кхетац.

Даим доттагIашцара хIана къест?

Со - кхетац! Со - вIалла а кхетац!..

Лоха ювшаш, лакха айлуш морхаш сигала латт,

Йоачан, йIаьха йоачан чаккхъяьнна ялац.

Оахамаш даь, Iаьржа улаш да нана-лаьтта,

Баьццара дийрза улаш да листача баьцца.

КIурильгаш санна, ийлу хьунашкара дохк,

Шаьрча босех дажаш лел тIадамаш-доахан.

Гаьнарча лоамаш тIа сийна пхьарсаш дохк

Яйгача морхаша, хьесташ уж, барташ доахаш.

Кхайкаш, йода кьайг, сигала цхьаьккьа цхьаь.
Кхокха лел, к1алт1абувлаш, говза халхар деш.
Хозача ший зизашца бес-бесара догамаш даь
Б1аьсти йоал нана-лаьтта боча тоадеш-кийчдеш.

Сеццара дайга фо дарбан малар мо мала йишья,
Сайранарча сийналах йишья дайга кульг хьакха.
Д1аьхача доточа мерзашца дега чу екаш йиш я,
Б1аьстено, шорттига лергйихе ена, сона лекха.

Кема-ахка

Б1айхача мехка юхе-да дода кема мо,
Вахара талг1ешца дода ер ахка.
Малхо ший дошо лакхе лоаладу,
Лаьтта мехкаду ца кходеш т1аккха.

Ма сийна я сигале! Доацаш мо валар...
Даим гургйолаш мо, селла кьаьга.
Бераханара сатувсамаш дийндалар,
Воккха хилча хиннар д1адаьлар даьга.

Са1ехаду сийнача сигалено, сахьест.
Ц1ацкьамех хьекхалу маьлха дошо пурх.

Дегацара г1айг1а цкъа, д1айодаш, къест,
Дехке яълча мо, аханахъара йоаг1а юха.

Довзаш дола цхъа къаьнара-къаьнара илии,
Дагадоацаш сатийнача оазаца дека долалу.
Д1адода цхъанахъ кема-Ахка, бухъ билле,
Т1ехъа вай денош долаш, форда къайгаш мо.

Морхаш-морхаш, сийна морхаш! Ма лоха йийшай шо...
Хьалларча шув т1ара кхайда - шуга кхоачарг1ий со?
Д1ай-хъай тетта-тетта-тетта д1айоахарг1яр лакхера,
Дог1ане доацаш хургдар т1аккха таханара ера.

Даггара лийхача а, радио чу ашараш сона кораяг1ац,
Кора т1ехъашкарча дог1ан ашарга ладувг1а догдаг1ац.
Сов цун «йиш» маълхара йолаш – маълхара дерз са дог!
Дош "маълхара" "малх"яхача деша ма хой гаьна долга.

Морхаш-морхаш, шо г1о-шоай! Гаьнаг1а шо г1о!
Укх дунен йиьэ ми1инге д1акхача могош я шо.
Сайца а сайца, сайса а сайса, шо сenna латт лакхе?
Из сийна сигале, из герга малх оаша лечкъа ма бе!

Лажаг1а зизильг

Бесазъяннача баьца т1а, когашта к1ала,
Дайра сона ховха 1ажаг1а зизильг,
Малхага делар из, делача бера тара,
Шаьрдаь х1ара ший дошо «к1озильг».

Гув т1а г1олла додача наькъа такильга т1а,
Х1ама дац, цун 1и деш, новкъост хила,
Ког т1а ца тохаш йиссача к1аьдильга т1а
Из даг1а, 1уйранарча тхиранца юхь йила.

Са зизильг, баркал, хьо укхаза даг1арах,
Дагадоацача хана 1а са дог хьастарах,
Гаьнарча бералла сийрдача догдахарах
Дагадохийтарах, се х1анз а ца къастар.

Мичара йоаг1а хьо, бийса, дуне ага чу дехкаш,
Дошоча седкъашца бега бот ага т1абехкаш?
Ч1оаг1дий г1оахкараш, теркаду ага сахиллалца,
Тхьувсадеш дуне наьна боча ва илленца.

Наьха г1овгенашка 1одоссар г1ан т1ехьа г1а.

Лорабела наъха сатем, Даъла боча бийса, 1а!
Унзарваьнна набарах саг сома ма эккхалва,
Цхъаккха а саг г1айг1ах-саготонах ма велхалва.

Сенна эшаш я-хьог1 дунен т1а из г1айг1а-сагото?
Сенна эшар-хьог1, хьан, сага миска са готто?
Лоаца да ер вахар... Т1аэца из бакъдар – лацар!
Саготонаш – эраш дар, сатувсараш цхьогал лацар.

Дицде сона из деррига, маърша ена бийса, 1а,
Дайта г1овга сатассалехъа хъай хозаг1а дола г1а.
Теркаде, теркаде ага, даха, даха илли,
Адамий кхелах дувлаш тхиран дото б1арьгхий.

Дагадоаг1ий хьона вай цхъана комараш йиаь?
Вайга хьежаш санна, юстара латташ яр машен.
Дахар муг1арех уж денош, Даимлено д1адиаь,
Сахъаташца-салтешца, ди т1ехъа долаш – денна.

Хъат1аэцац сага дего йодаш йолча хана сихал,
Цхъа секунда а, кхыметтел, вай соцае йишгъац.
Хъат1аэцац сага дего укх вахара г1ожал, къызал,
Къувсе а ма даггара, кхелал котдовла вай низ бац.

Юхтлехъашка со хъаьжача цкъазахъа – дог толалу:
Хозагла, глозагла мел дар согахъа цигара хъахъеж!
Хозача, глозача цу деноша гаьнара са дог хъегаду,
Комарий клотарьгашта юкьера сога делакъеж.

Картах хъежа малх

Йлаьхача дахчан картач чакхъювл
Луьранарча маьлха ира уж зланараш.
Бларьгаш къайла йоде а, со блотараювл,
Чехкагла чакхъялаялара карт, яхаш.
"Чехкагла-чехкагла!.." – сиха лувз когаш,
Къоарза сердал бларьг-ногларех чакхлелх.
Гаьнарча цу луьрийна яр со деша йодаш,
Лаьржа члагирьгашлакхе-да тлехлелх.
"Дохка луьре еча - лелаш хул уж лохе,
Къаьга луьре еча - лакхегла хул...".
...Сенна дувц из аз, бера ха дагаехе?
Укх вахарах,
картах хъежача малхах мо,
со блотараювл...

Лоа

Тахан листа легаш дола,
Кхоана чехка дашаргдола,
Лоа дар ара, лоа –
Навкъа т1а, тхов т1а, коа...
К1ай дар, гетгара к1ай!
Ц1ай дар из, хоза ц1ай!
Яле а 1ай шийла ч1оаг1а,
Лоа б1арьгагу догдоаг1а.
Деррига дуне цо к1айду!
Бийркъадаъннача 1аламо
Нускала к1ай чокхи дувх,
Малхага маъре дахардухъа.

Листа йоацаш лега лай чоалпиньгаш,
Хъувзаш-халхаювлаш – 1оесса ялац,
Г1оро лаьцача лаьтта лоа дижа далац,
Гальгаш латт, г1айг1ане теа чоал кульгаш.

Матарбахаб бай, маълхара ба баьца бос,
Бесазъянна сигале, хъажача, яьсса я.

Аренаш, сала 1а йиш йоацаш, йаьца я,
К1айча ювраг1а к1ала безам ба цар тхьовса.

Х1ана гов к1ай говраш лоам т1ара лохейовла,
Корсама хьун юкъеда вай долча кхачар духьа?!
Корсама ткьоврош т1ара легабеш лай пурх...
Цхьаккха-м вац, г1ув белла, царна никъ кьовла!

Со г1ертац хьа дега чу яла,
Со г1ертац хьона гаргайола,
Са дега чу кхыбоа боаг ала,
Из боабе могоаргдац хьона.

Са лаяцад кхыйолча уйлаша,
Дог дизад кхыдолча х1амаша,
Дезац сона 1а дуа дувнаш,
Дезац сона бехказа дешаш.

Кхетаргвац са дегах цхьаккха.
Из хайна – мак1езига ха яц!
Сатийна са дог корзаг1даккха
Ма г1ерта, хьона могоарг из дац!

Бетталуча форда йисте санна,
Укх дунен юстара латт со.
Сигала-да бодача малха санна,
Сай къонала т1ехъахежаш латт со.

Форда т1а лепалу маълха сийгаш мо,
Б1аьш уйлаш кхест дега гонахъа,
Цъханнена царна юкъе вац хьо,
Хъайна ма хетта дог кура къонах.

Са хьоцара къаста безам баг1ац,
1адика йийце, къайла ма вала.
Дукха воахаволва хьо Дала,
Хьоцара къаста са безам баг1ац!

Хьо – цъхан оаг1орахъа, со – вокхахъа
Д1адаха дезаш да вай, хов сона.
Цъхана доацаш е диканна, е вона,
Хьо – цъхан оаг1орахъа, со – вокхахъа.

Шаьра аре мо, даьсса да дуне цъхаь волчоа,
Михоудорг мо, цу аренца г1олла,

Вахара миho водаву из сихонца,
Шаъра аре мо, даъсса да дуне цхъаъ волчоа.

Са хьоцара къаста безам баг1ац,
1адика йийце, къайла ма вала,
Дукха воахаволва хьо Дала,
Хьоцара къаста са безам баг1ац!

Кхоане – селханенах елх! Ховш ма дий,
Селхане хинналга – хозаг1а йола ха.
Цигахъара делакъежача деноех хет г1а,
Хургдолчунца уж дагахъ нийсадий.

Могача бесса, са теде г1ертар хьо,
Даъла къайле ха йиш ма яц, яхаш.
Бакъда, ханаш-м д1аяхай вай ахаш,
Вахар дода бухъбилла, цо бахац го.

Кхоане селханенах елх. Къоанал - къоналах.
Ца декаш, юхасецар кхераш хул т1аккха
Илле-хъазилг, хъай дега чу дийкар хълха...
Цу ашаро сатедеш, саг укх дунен т1а ма вах,

Цу ашаро низ теландаь, вахара халонаш а лов.
Фу дергдола-те 1а, дог, дека к1аьдденна,
Юхасецача хъазилг? Дог дисача даьсденна –
Цу чу отт селханен лув-кхеран г1айг1ане "зов".

Кизьга чухьа йисаАлиса (илли)

1.

Ялла хьай дега чу, ялла!
Ала хьа илли, ала!
Доаржаде шера син ткъамаш!
Шераг1а доаржаде!
Доагаде мел ца эшар,
Боагабе хьай бала,
Кхоачабаллалца боагабеш,
К1ерам лоалабе.
Дувца хьайна дагадоаллар.
Оалар 1а, ца оалар –
Лоаладаь даш мо мара,
Дозалла хувцалац.
Ц1е малх хьальгарабоалар,
Долалора ди кхоанара,
Кизьга чухьа йисса Алиса,
Яллийса, арайоалалац.

2.

Сердал сийрда я ара ра бетта.

Бала хьай ла калт лара бетта,

Атта гла д ланийсбе г лерта

Хьай дега чу из!..

Енай кхоане, тетта.

Блаьсти я, г лоза этта...

Хьона ца ена кхоане.

Хьо йолча ца дена ираз.

Коана лараш д л акьовла.

Саготон к л оарьга ба овла.

Мерцача ткьамашца г л отталац.

Отталац малха духьала!..

Дарба де цу човна.

Яьй из мала г л ча довна?!

Яц хьа селхане мара.

Селхане мара, духьала...

Дагаух

Датгача дийнахьа тховна лийне чутала

Шоайла д л а-хьа кхайк вир-хьазильгаш,

Сийна сигале я морх йоацаш цхьаккха

Сийрда кьегаш да корашкара кизьгаш.

Малхаца даим берала ханаш дагаух:
Атаг1а хи-йисте ловзар, деша ахар ишколе...
Океана бар санна, к1оарьга ба дега бух,
Хьо в1аьхий ва-хьона, хьай дог довзе!
Дагадоха се г1ертар - хьалоацалац сона,
Ткъам хьаькхе, т1ехлелха оалхазараш мо.
Берало дита дог тара да мискача бона:
Цун тарра, бочалга сатуvs кьайлаг1а цо.
Моцаг1а, юрта жа-1улага воаллача селечо,
Берашта ше тела кисара б1араш кхоачаделча,
"Больше нету!", оалар-кх, велакьаьже бехказо...
Иштта вахаро а оал, хет, хоза ханаш д1аяьлча.
Дог делаш хинна, иразе ха чакхьяьлар чехка,
Яйра, ворх1 лоам т1ехьяшка ше яхача санна!
Чакхдаьлар г1оза шераш, берашта дала дехка
Пайзуллай кисара хьун-б1араш санна...

Ахкан дог1а

Ахкан д1айха дог1а, кьегаш, дото мо,
Сигалара лаьттангахья нийсса долалу.
Ши пхарс д1а-хья бохийт, хьяльайю юхь:
"Делха, делха, дог1а, хьай Даьла-духья!"

Сатессад догланга самелдоаллача хламо!
Длоахденна лаьтта – бордаш докьаделча мо.
Блайха лаьттар укх шера Мангала-бутт,
Хланз-м гаьнаш догла клала лувча длаувт.

Маьхкараша санна, кульгаш ураглаухийт,
Баьццара мосаш егаеш, цецхаш легийт,
Миллиардаш дото маьхий сигалара лег,
Тишданнар хувца, керда дувхар лаьтто тег.

Сийрда тлаьш сегалу сигала, дехьа-сехьа,
Догла дладаьлча, эттар селалад цунна тлехьа,
Сапарглатдаьнна улар деза нана-лаьтта
Цленача мерзача феца садоахалора атта.

Дарзильгий маьхий летталуш ера
Ер бийса, доладеш кхоанара ера.
Даьларшийтта... Лекхар радио чу гимн,
Къаьнарча мукьамца керда дешаш ийнна.

Хувцалу замаш... Е, хувцалуш мо хет.
Цлерал дила аьшк мо, сотта ца лур а сетт.

Е, кийчбаьча гомачу, лаьла а лаьле, дуж.
Фу диссад, фу диссад дуненна ца гуш?

Вай дагабоалламаш, ва нах, ц1ийенна товнаш.
Вай дегаш, ва нах, доагамо яь човнаш.
Фу диссад вайна ца гуш укх дунен т1а?
Арг1анга сатувсаш, цун той т1а сакъерда.

Ц1ацкъамаш ц1имхара в1ашкато1адий,
Сагахмел даьнна г1алаташ 1одагарадий,
Д1аяьзду вай зувш долча малайко деррига.
Цкъа из мухь ги болла-м вай безаргба!..

Г1улиньга гаьно к1ай зиза техад,
Сайса чокхи дувха нускал мо,
Латгаш я! Гонахья замеш эйттаб,
Хьалхашка - зизай аре, к1увс мо.

Озабел-шоай пандар, ловзаде лакаш,
Ховчунга мара йиш ма лакхийталаш.
Дегагара дегага долха д1айха тоатольгаш -
Безама тоатольгаш! - ма лакхийталаш.

Хьона тамаш езий, ала? Ер дуне еций тамаш?
Хьалдолх сигала гушдоаца фех хинна лагIаш,
Гаьна, уж кхоачалуча, гу хьежаш латта малайк,
Бакьда, цу миноте – лаьтгара хьо сога кхайк.

Ала далара Iа сога! Ала далара хьа сога!
Дикьденна дола фо хоалора лувзача кога.
Мича яхаяр са оаз? Хазацар из сона сайна.
Дахаш да вай дунен тIа, фу хов дуненах вайна?

Фу хов вайна укх вахарах? Валарах а вайна фу хов?
Вахара сийгаш, боадон чура бирса мух хьабкхе, дов.
Кхерар, фех хинна лагIаш кога-кIала аханахьа хадар.
Кхело тийда ткьамаш, Iохьажача – Iо-ов лохе дадар!

Эшарий уж – хьалгIатта? ГIатта-м уж деце а гIоттар!
БIарахьежача малайка тIаккха юхь-духьал оттар.
Догдоахарий Iа тамашага? Ер я-кх хьона тамаш!
Дуне кьайладоаккхаш дарж малайка кIай ткьамаш.

"Малайка ткьамаш тIара досс сийгаш лакхера», –
Ара лай сийгаш дайча, цIабьха из дагадера.

Долашдар, сатувсамаш, г1анаш, б1алг1аш, фантази...
В1ашкаделлар из деррига х1анзза - 1аи ази.

Дуне Кхелла Дабла! Сужне йода со Хъа Возалла,
Дог дикъа хоастамах, доаккхал деш хъа кхолламах!
К1ирбенна боадон чура хъежа боага ши б1арг зуvc,
Те1адеш, бераэккхара кхераш, малайка кульг лувц.

Дайра, аз теркала ца деш, дог декадаър.
Дарий-те, т1ехъаг1а уйла еш, дог деладаър.
1уйре еча, дог дар г1озалцара къаьста,
Сайре еча, дог дар сатемацара къаьста.

Эри лелача миха-м цун бахъан ха мегар.
Аре хъестача малха-м – цагур го мегар.
Даьре г1а гаьн т1ара шортта 1олегар,
Мел хинначун теш– бетта лир къегар.

Екар к1арцхала гаьнашта юкъе бекарг,
Бекар дега чу биткъигаг1а бола мерзильг.
Г1ар ма е, ма бека, эшацар хьо белхар!
Эшацар, эшацар дайначун лар юха лехар.

Доохаргда зизаш, алхха сай дега тоама,
Гулъергъя комараш, хъаййле коана.
Яхаргъя, фу хургда ца хетташ кхоана,
Догдоохаш, дицдеш – дега мел дар гоама.

Цхъаб г1ург1аж

К1ай 1а. Наькъах тувлаенна г1ург1аж
1ан г1орабаьча 1ам т1а ткъам-те11а яг1а...
Дохкал бежа ул маьлха можа 1аж,
Кизьгача мо, ша т1а из сурт гу шаьра.
Лай юкъера хъакъед мора д1аьха къадж,
Шаво лаг1аш даь 1аман бердаш лепаш да,
Укхаза ях г1ург1аж, укхаза нек ду, яж...
Баьцарча баь т1а гаьнна цун новкъостий ба.

Чулоацам

Биографи	3
Йоазонаш.....	4
«Кхетаде безам болчча бесса кхетаде...».....	5
Бераханара га	5
«Бийса форд санна эттар, лаьтгара сигала кхаччалца...»	6
Са нана	7
Дагалаттар	8
«Iашат»!.. Зизай ткъамильгаш хи чу тувсаш санна	9
«Керда илии, оалхазаро мо, моттиг Iа хъалаца...»	10
«Лаьгг Iа детталуча тIадамий тата хоз»	11
Ностальжи	12
«Мичара ера сона гIайг Iа...»	13
Нускал	13
«Корадаг Iац кога шийна лакхе лаг Iа...»	14

«Йийлача сигаленга хьежаш, со дукха лаьттар...»	15
«Д1адаккха дега чура, кес эгаю лом мо...»	15
«Цхьоал к1ордаяь?.. Из даим к1ордаю...»	15
«К1ай дуне. К1ай ди. К1ай каьхата оаг1ув...»	16
«Г1орадаьд лаьтга, гаьнаш т1а йижай йис...».....	16
«Дийса ахкарыг мо, сигала ул дошо бутт...»	17
«Дагалоацамаш велаволийт дагахь...»	18
Ларра	19
Хадар	20
Хьазильги зизаши	20
«Дага ма далла д1адаьннар...».....	22
Из оалхазар	23
«Оаша сона кийчдаь са сатувсама гаьна...»	24
Халахетараш	25
Пхиь	26

«Эшашдола дешаш, хов, гаьнадац...»	28
«Лаьг1лац, лаьг1лац гонахьа этта дохк...»	29
«Шин сийрдача седкъанца шийла бийса...»	30
Блюз	31
Ялх	31
«Лоха ювшаш, лакха айлуш...»	34
Кема-ахка.....	35
«Морхаш-морхаш, сийна морхаш!..»	36
1ажаг1а зизильг	37
«Мичара йоаг1а хьо, бийса, дуне ага чу дехкаш»	37
«Дагадоаг1ий хьона вай цхьана комараш йиаь?..»	38
Картах хьежа малх.....	39
Лоа	40
«Листа йоацаш лега лай чоалпиньгаш...»	40
«Со г1ертац хьа дега чу яла...»	41

«Са хьоцара къаста безам багIац...»	42
«Кхоане – селханенах елх!»	43
Кизьга чухьа йиса Алиса (илли)	44
Дагаух	45
Ахкан догIа	46
«Дарзильгий маьхий Iетталуш ера...»	47
«ГIулиньга гаьно кIай зиза техад...»	48
«Хьона тамаш езий , ала? Ер дуне еций тамаш?»	49
«Дайра, аз теркала ца деш, дог декадаьр»	50
Цхьаь гIургIаж	51

Кодзоева Ашат Исрапиловна

Сердцу памятное

стихи

(на ингушском языке)

г.п. Сунжа, НБ РИ, 2015.